

Telpisko datu ievade Vektoru datu topoloģija

Kārlis Kalviškis

12.02.2021

Telpisko datu ievade

- Ciparošana ar roku – jāievada (jāieklikšķina) katrs nepieciešamais punkts izmantojot peli vai tamlīdzīgu ierīci.
- Koordinātu ievads, piemēram, GPS reģistrētu punktu ielasīšana no faila.
- Attālumu un leņķu (azimutu) ievads – uzmērīšanas dati.

Ciparošanas (digitizēšanas) priekšdarbi

- Izejas karšu, ortofotogrāfiju un citu materiālu atlase. Ja nepieciešams, to piesaiste koordinātām.
- Nepieciešamo slāņu izveide.
- Ciparojamo objektu klasifikatora izveide.
- Telpiskās detalizācijas pakāpes (ģeneralizācijas pakāpes) izvēle:
  - mazākie izmēri (platums, laukums);
  - telpiskā izšķirtspēja.

Klasifikatoru izmantošana

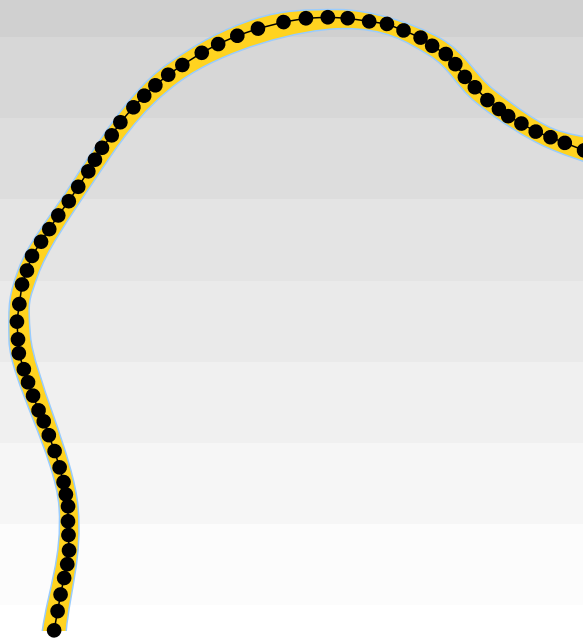
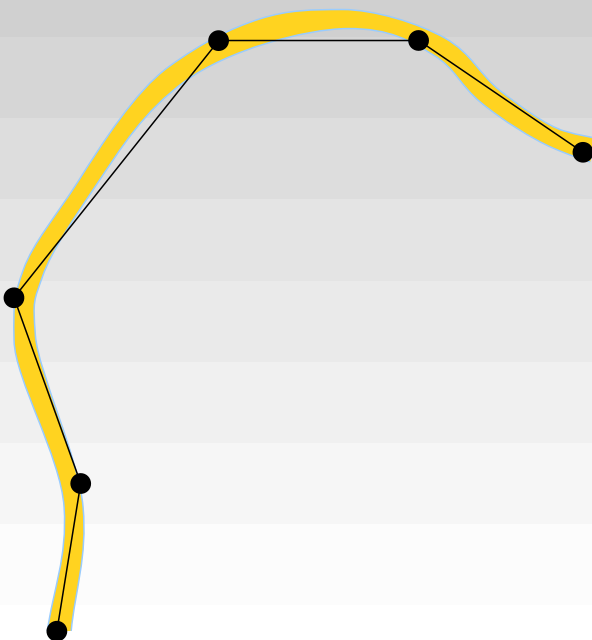
- Klasifikatoru piesaistei jāizmanto atbilstošie klasifikatora kodi.
- Kodus nevajadzētu rakstīt ar roku, bet izveidot ar roku nelabojamu saraksta, no kura izvēlas atbilstošu ierakstu.
- Piemēram, ja kods ir „aabele”, tad ar roku rakstot var gadīties ierakstīt vārdus, kurus cilvēks uztvers kā tādus pašus, bet dators kā atšķirīgus kodus („AABELE”, „Aabele”, „Ābele”, „ābele”, „abele”, „aable” u.t.t).

Telpisko datu digitālā apstrāde

Jāizvairās no pārmērībām

- Pārāk maz punktu

- Pārāk daudz punktu

© Kārlis Kalviškis, 2020.

Vektordatus var saglabāt:

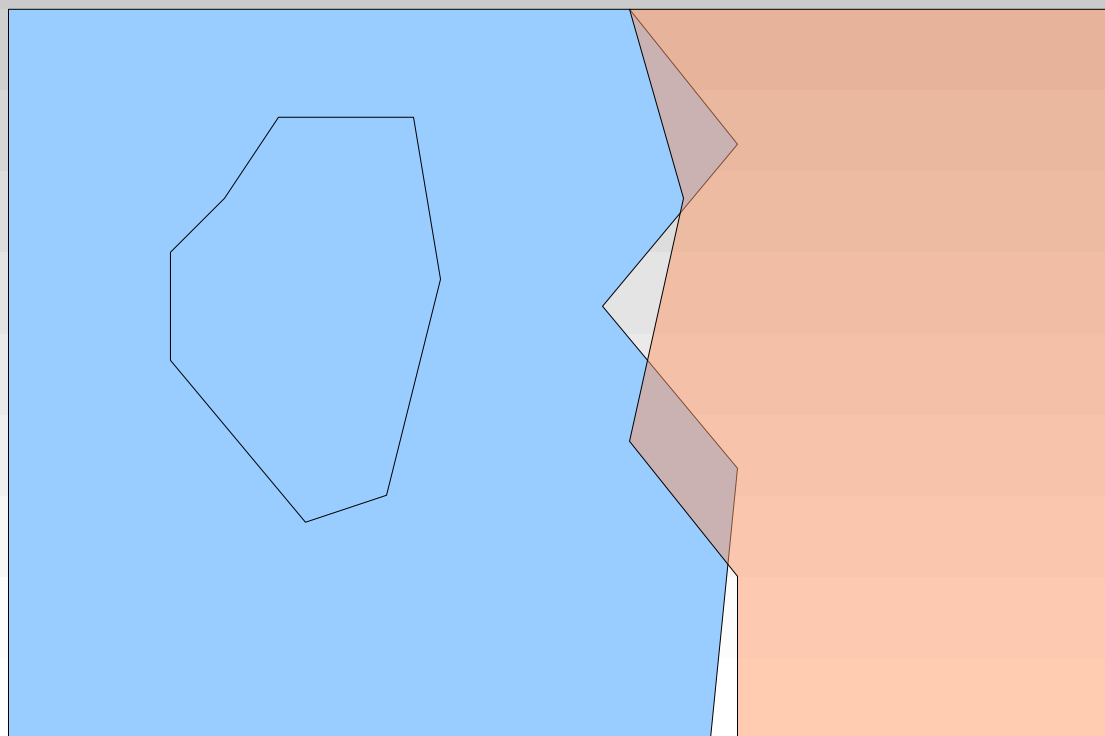
- Nesakārtotus (*Spaghetti*):
  - vienā slānī dažādi dati (piemēram, hidrogrāfija un augšņu robežas);
  - dati ģeometriski nesakārtoti (nenoslēgti daudzstūri, neizveidotas salas, daudzstūri pārklājas vai nesaskaras utt.).
- Sakārtotus – ir izveidota topoloģija. Sakārtoti dati nosaka:
  - kas kam atrodas blakus;
  - kas ko ietver (vai neietver);
  - kas ar ko ir savienots.

Telpisko datu digitālā apstrāde

Nesakārtoti vektordati

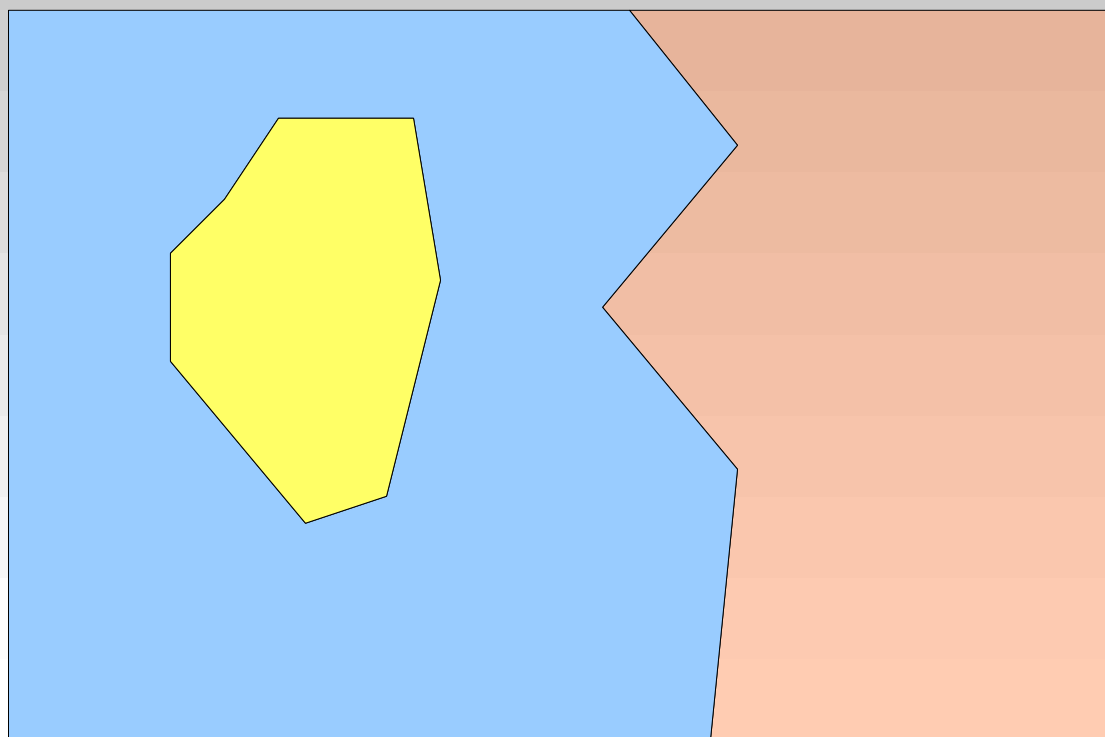

© *Kārlis Kalviškis, 2020.*

Telpisko datu digitālā apstrāde

Sakārtoti vektordati

© *Kārlis Kalviškis, 2020.*

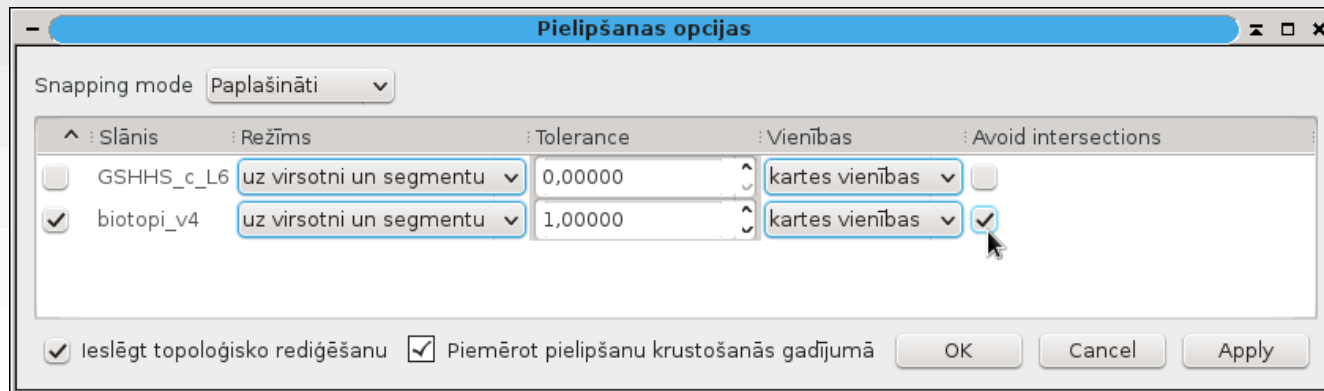

Kas jāievēro, strādājot ar QGIS

- Ļoti ieteicams datus ievadīt uzreiz topoloģiski pareizi – pēc tam tos sakārtot būs piņķerīgi.

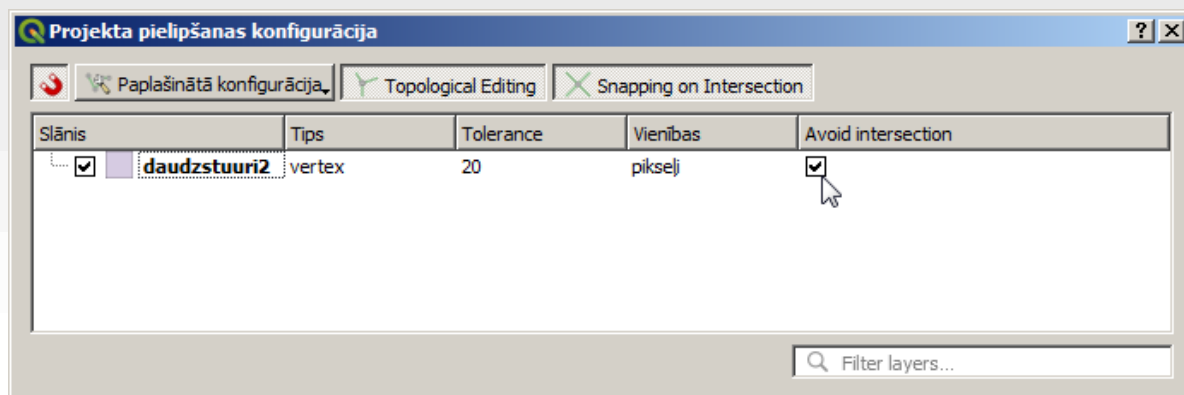
QGIS 2: topoloģiski pareizu daudzstūru veidošana

- Iestatījumi / Pielipšanas opcijas / Paplašināti / Neatļaut pārklāšanos + Ieslēgt topoloģisko rediģēšanu.
- *Settings / Snapping Options / Advanced / Avoid intersections + Enable topological editing.*

QGIS 3: topoloģiski pareizu daudzstūru veidošana

- Projekts / Pielipšanas opcijas / Ieslēgt pielipšanu / Paplašināta konfigurācija / Neatļaut pārklāšanos + Topoloģiskā rediģēšana.
- *Project / Snapping Options / Enable Snapping / Advance Configuration + Topological Editing*

Papildus uzziņai

- *Tor Bernhardsen, 2002., **Geographic information systems : an introduction**, 3rd edition; John Wiley & Sons, 448 lpp.; ISBN: 0-471-41968-0*
- *Robert Laurin and Derek Thompson, 1994., **Fundamentals of spatial information systems**, Academic Press, 680. lpp., ISBN: 0-12-438380-7*